

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

MUSTAFA TAŞTAN v. TÜRKİYE
(Başvuru No. 41824/05)

KARAR

STRASBOURG
26 Haziran 2012

İşbu karar AIHS'nin 44 § 2. maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

Mustafa Taştan v. Türkiye davasında,

5 Haziran 2012 tarihinde,

Başkan

Françoise Tulkens,

Yargıçlar

Danute Jociene,

Dragoljub Popovic,

Isabelle Berro-Lefevre,

Andras Sajó,

Işıl Karakaş,

Guido Raimondi,

ve *Daire yazı işleri müdür yardımcısı* Françoise Elens-Passos'un katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Dairesi), yapılan gizli müzakereler sonrasında aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (41824/05 no'lu) dava, Türk vatandaşı Mustafa Taştan'ın (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM" veya "Mahkeme") 23 Kasım 2005 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Sözleşme) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudan ibarettir.

2. Başvuran, Ankara'da görev yapan avukatlar M. Hisar ve B. Aydın tarafından temsil edilmektedir. Türk Hükümeti (Hükümet) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

3. Başvuran, Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca, polis nezareti altındayken kötü muamele gördüğünü iddia etmektedir. Sözleşme'nin 5. ve 6. maddeleri hükümlerince, tutukluluk süresinin uzun olduğu ve aleyhindeki ceza yargılamasının adil olmadığı yönünde iddialarda bulunmuştur.

4. 6 Ekim 2009 tarihinde, Sözleşme'nin 5. ve 6. maddeleri uyarınca yapılan şikayetlerin kabul edilemez olduğu beyan edilmiş ve başvuranın gözaltı süresince kötü muamele gördüğü iddiasına ilişkin şikayeti Hükümete tebliğ edilmiştir. Aynı zamanda davanın kabul edilebilirliği ve esasına ilişkin de hüküm verilmesi kararlaştırılmıştır (29. maddenin 1. paragrafı).

OLAY VE OLGULAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuran 1966 doğumlu olup, Kırşehir’de ikamet etmektedir.

6. Başvuran, 29 Ağustos 1999 tarihinde, ruhsatsız silah taşıma şüphesiyle yakalanmış ve Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü’ne götürülmüştür. Ayrıca, çıkar amaçlı suç örgütü kurma şüphesiyle de aranmakta olduğu belirlenmiştir.

7. Başvuran, bir sonraki gün 30 Ağustos 1999 tarihinde, Ankara Cumhuriyet Savcısının huzuruna çıkarılmıştır. Cumhuriyet savcısı, başvuranın ifadesini aldıktan sonra salıverilmesine karar vermiştir.

8. Ancak aynı gün bazı polis görevlileri, başvuranı tekrar Emniyet Genel Müdürlüğü’ne götürmüştür. Bu olayın hemen ardından başvuranın avukatı, Ankara Cumhuriyet Savcısına şikayette bulunmuş ve başvuranın, Cumhuriyet Savcısının talimatına rağmen, polis görevlileri tarafından zorla alındığını ve dövüldüğünü iddia etmiştir. Aynı zamanda, Emniyet Müdürlüğü’ne girişinin engellendiğini belirtmiştir.

9. Başvuran ertesi gün salıverildiğini iddia etmiştir.

10. Başvuran ,salıverilmesinin ardından, özel bir kliniğe gitmiş, bir doktor tarafından muayene edilmiş ve doktor, sert bir nesneden kaynaklanan darbeler nedeniyle başvuranın vücudunun çeşitli kısımlarında çok sayıda ödem ve çürük olduğunu belirtmiştir. Söz konusu ödem ve çürüklerin yerleri doktor tarafından yüzün sağ ön bölgesi, sağ elmacık kemiği, sol omuz, sol ön kol, sol bacak ve sol kalça bölgesi olarak belirtilmiştir. Ayrıca, dişlere uygulanan baskı sonucu, ağız boşluğunda kesikler olduğunu belirtmiştir. Doktor, rapor tarihini, 30 Ağustos 1999 olarak belirtmiş ancak ismini yazmamıştır.

11. Başvuran, belirtilmeyen bir tarihte, kendisine kötü muamele uyguladıkları iddiası ile, iki polis memuru hakkında şikayette bulunmuştur.

12. 13 Ocak 2000 tarihinde, Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından Cumhuriyet Savcılığına bir bilgi notu gönderilmiş ve başvuranın, 30 Ağustos 1999 tarihinde kendi isteğiyle Emniyet Genel Müdürlüğü’ne gittiği ve orada yalnızca otuz dakika süreyle kaldığı belirtilmiştir. Notta ayrıca, bu süre zarfında resmi olarak gözaltına alınmadığı ve avukatını görmesine izin verildiği ifade edilmiştir. Ardından, 17 Şubat 2000 tarihinde Emniyet Müdürlüğü tarafından başvuranın avukatı ile yaptığı

görüşmenin herhangi bir kaydı bulunmadığı bilgisi, Cumhuriyet Savcısına bildirilmiştir.

13. Başvuran, 25 Şubat 2000 tarihinde Ankara Cumhuriyet Savcılığına müracaat ederek, Cumhuriyet Savcısı tarafından salıverildikten sonra bir gün Emniyet Müdürlüğünde zorla tutulduğunu ve bu süre zarfında avukatı ile görüştürülmediğini iddia etmiştir..Başvuran kötü muamele iddialarını yinelemiş ve iki polis memurunun kendisini bir varil soğuk su içine koyduklarını ve bütün gün dövdüklerini ileri sürmüştür. Ayrıca, salıverilmesinin ardından özel bir klinikten aldığı doktor raporunu da ibraz etmiştir.

14. 28 Mart 2000 tarihinde, Ankara Cumhuriyet Savcılığının bu yöndeki talebi üzerine, Ankara Adli Tıp Kurumu tarafından nihai bir rapor düzenlenmiş ve raporda, ilk doktor raporunun tespitlerine işaret edilmiş ve bu tespitler nedeniyle başvuranın, yedi gün süreyle iş göremeyeceği sonucuna varılmıştır.

15. Başvuran tarafından kötü muamelede bulunmakla suçlanan iki polis memuru, sırasıyla 3 Nisan ve 9 Mayıs 2000 tarihlerinde, Ankara Cumhuriyet Savcısı huzurunda ifadelerini vermişlerdir. Diğer hususlara ek olarak, başvurana hiçbir şekilde kötü muamelede bulunmadıklarını ve başvuranın, iddia edilen olayların gerçekleştiği gün, Emniyet Müdürlüğü'nde yalnızca on beş dakika kaldığını ileri sürmüşlerdir.

16. 11 Nisan 2000 tarihinde, doktor olan özel klinik sahibinin, ilk doktor raporunun kendi kliniğinde düzenlenmediği ve raporda ismi ile ilgili sahtecilik yapıldığını belirten ifadesi, polis tarafından cumhuriyet savcısına iletilmiştir.

17. Ardından, 15 Mayıs 2000 tarihinde, iddia edilen fiillerin gerçekleştiğine dair, başvuranın ileri sürdüğü iddialar dışında herhangi bir delil bulunmadığı gerekçesiyle, Ankara cumhuriyet savcısı iki polis memuru hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermiştir.

1. Resmi belgede sahtecilik yapma gerekçesiyle başvuran aleyhine yürütülen ceza yargılaması

18. Cumhuriyet Savcısı 15 Mayıs 2000 tarihinde, resmi belgede sahtecilik yaptığı gerekçesiyle, başvuran aleyhine Ankara 21. Asliye Ceza Mahkemesi'ne dava açılması istemiyle başvurmuştur.

19. Yargılamalar esnasında klinik sahibi doktor, mahkeme huzurunda, başvurunu bizzat muayene ettiğini ve söz konusu doktor raporunu düzenlediğini ifade etmiştir.

20. 13 Şubat 2001 tarihinde mahkemenin talebi üzerine, bilirkişi raporu düzenlenmiş ve söz konusu doktor raporundaki el yazısının, klinik sahibinin el yazısı ile aynı özellikleri taşımadığı sonucuna varılmıştır.

21. Buna karşın 24 Ocak 2002 tarihinde Jandarma Komutanlığı tarafından doktor raporundaki el yazısının, klinik sahibine ait olduğunu teyit eden, başka bir bilirkişi raporu mahkemeye, sunulmuştur.

22. İkinci bilirkişi raporunu ve doktor ifadelerini esas alan mahkeme, 19 Şubat 2002 tarihinde başvurunu aleyhindeki suçlamalardan beraat ettirmiştir.

2. Polis memurları aleyhine yürütülen ceza yargılaması

23. 30 Aralık 2003 tarihinde, Ankara cumhuriyet savcısı tarafından, Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesine sunulmak üzere, eski Ceza Kanununun (765 sayılı kanun) 181. maddesi uyarınca, iki polis memuru hakkında yasaya aykırı bir şekilde kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma ve kötü muamelede bulunma suçlarını içeren bir iddianame hazırlamıştır.

24. Başvuranın avukatı, 24 Mayıs 2004 tarihinde mahkeme huzurunda ifadesini vermiştir. İfadesinde, Ankara Cumhuriyet Savcısı tarafından salıverilmesinin ardından başvuranın bazı polis memurları tarafından götürüldüğünü ve yaklaşık bir saat kalmış olabileceği Emniyet Müdürlüğü'nde, başvuranın darp edildiğine tanık olmadığını belirtmiştir.

25. 5 Temmuz 2004 tarihinde, başvuranın doktor raporunu aldığı özel kliniğin sahibi, mahkeme huzurunda başvurunu muayene etmediğini ifade etmiştir. Bir sonraki duruşmada, 20 Temmuz 2004 tarihinde bir başka doktor, K.İ.Z., olayların gerçekleştiği tarihte söz konusu klinikte çalıştığını ileri sürmüştür. Başvuranı muayene eden ve durumu ile ilgili sağlık raporu düzenleyen kişinin kendisi olduğunu ifade etmiştir.

26. 20 Aralık 2004 tarihindeki duruşmada, Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi, iki polis memuru hakkındaki idari soruşturmayı yürüten, baş müfettiş, S.Z.A.'yı dinlemiştir. S.Z.A.'nın ifadelerine göre, 21. Asliye Ceza Mahkemesi nezdindeki duruşmalar sırasında, doktor raporuna ilişkin iki çelişkili bilirkişi raporu

olmakla birlikte, daha sonra Jandarma Komutanlığı tarafından başka bir analiz gerçekleştirilmiş ve el yazısının esasen K.İ.Z.'nin el yazısına uyduğu tespit edilmiştir.

27. Başvuran, 7 Kasım 2005 tarihinde, polis memurları hakkında yürütülen ceza yargılamasına müdahil sıfatıyla katılmıştır.

28. 6 Mart 2006 tarihinde Asliye Ceza Mahkemesi tarafından polis memurları kötü muamele suçlamasından beraat ettirilmiştir. Mahkeme, dava konusu olayların hemen ardından düzenlenen doktor raporunun, klinikte başvurayı muayene ettiğini kabul eden K.İ.Z.'nin bu türden bir rapor düzenlemek için çalışma iznine sahip olmadığı gerekçesiyle, dikkate alınmayacağını belirtmiştir. Ayrıca, tamamen ilk rapora dayanılarak, Ankara Adli Tıp Kurumu tarafından düzenlenen raporun da geçersiz olduğunu ileri sürmüştür. Dolayısıyla mahkeme, başvurana kötü muamelede bulunmakla suçlanan polis memurları hakkında hüküm vermek için yeterli delil olmadığına kanaat getirmiştir. Mahkeme, görevlileri hukuka aykırı olarak kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan 10 ay hapis cezasına mahkum etmiş ve cezayı ertelemiştir.

29. Yargıtay, 20 Mart 2007 tarihinde eski Ceza Kanunu'nun (765 sayılı Kanun) 102 ve 104. maddeleri ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (5271 sayılı kanun) 223. maddesi hükümlerince, zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle, davanın düşürülmesine karar vermiştir.

3. Polis memurları hakkındaki disiplin soruşturması

30. Bu sırada, Ankara Cumhuriyet Savcılığının iki polis memuru hakkındaki iddianamesinin ardından, Ankara Valiliği 13 Ocak 2004 tarihinde polis memurları hakkındaki hukuka aykırı olarak kişiyi hürriyetinden -yoksun bırakmak ve kötü muamelede bulunmak iddiaları ile ilgili disiplin soruşturmasını yürütmek üzere, bir baş müfettiş görevlendirmiştir.

31. Disiplin soruşturması sırasında, 13 Nisan 2004 tarihinde, Jandarma Komutanlığı tarafından yeni bir bilirkişi raporu hazırlanmış ve bu raporda başvurana alakalı doktor raporundaki el yazısının, fiilen K.İ.Z.'ye ait olduğu sonucuna varılmıştır.

32. 19 Eylül 2004 tarihinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu, geçerli delil olmadığından, iki polis memuru hakkında disiplin cezası tertibine yer olmadığına karar vermiştir. Kurul daha sonra, iddia edilen suçlara ilişkin yasal süre sona erdiğinden dosyayı kapatmıştır.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK KURALLARI VE UYGULAMALARI

33. Eski Ceza Kanunu (765 sayılı Kanun) hükümlerince, hukuka aykırı olarak kişiyi hürriyetinden mahrum kılmak , ceza gerektiren bir suçtur. (genel hükümler itibariyle 179. Madde, kamu görevlileri itibariyle 181. Madde).

34. 181. Maddenin ikinci fıkrası uyarınca, suçlanan kamu görevlilerinin ilgili kişiyi tehdit etmesi ya da kötü muamelede bulunması halinde, ağırlaştırılmış ceza uygulanacağı hükmü düzenlenmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞMENİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

35. Başvuran, 30 Ağustos 1999 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü’nde kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yürütülen soruşturmanın etkin olmadığı şikayetinde bulunmuştur. Başvuran, Sözleşme’nin 3. Maddesine dayanmaktadır. Sözleşme’nin 3. maddesi şunu öngörmektedir:

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza ya da işlemlere tabi tutulamaz”

36. Hükümet bu iddiayı kabul etmemiştir.

A. Kabul edilebilirlik hakkında

37. Hükümet, başvuranın iç hukuk uyarınca kendisine tanınan tüm iç hukuk yollarını tüketmediğini ve uğradığını iddia ettiği zarar nedeniyle, herhangi bir idari mahkeme ya da hukuk mahkemesinde tazminat davası açmadığını ileri sürmüştür.

38. AİHM, daha önceki davalarda Hükümet’in benzer ilk itirazlarını halihazırda incelediğini ve reddettiğini yinelemektedir (bkz., örneğin, *Atalay v. Türkiye*, no. 1249/03, § 29, 18 Eylül 2008). AİHM, Hükümet tarafından atıfta bulunulan hukuk yollarının, Sözleşme’nin 3. maddesi uyarınca Taraf Devletin yükümlülüklerini yerine getirmesi için yeterli olmadığı yönünde daha önce vardığı sonucu tekrar teyit etmektedir. Dolayısıyla AİHM, bu dava ile ilgili olarak, yukarıda bahsi geçen başvurularda belirtilen tespitlerinden uzaklaşmasını gerektirecek,

herhangi özel bir koşul bulunmadığını düşünmektedir. Sonuç olarak, Hükümet'in ilk itirazını reddeder.

39. AİHM bu şikayetin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3(a) paragrafı anlamında dayanaktan yoksun olmadığını açıkça kaydetmektedir. AİHM ayrıca, hiçbir kabul edilemezlik gerekçesi bulunmadığını tespit etmektedir. Dolayısıyla, şikayet kabul edilebilir olarak beyan edilmelidir.

B. Esas hakkında

1. 3. maddenin esası hakkında

40. Hükümet, iddia edilen kötü muamelenin, asgari şiddet seviyesine ulaşmadığı için, Sözleşme'nin 3. maddesi çerçevesinde değerlendirilemeyeceğini ileri sürmüştür. Ayrıca söz konusu muamelenin, Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından işaret edildiği üzere, her türlü şüpheden uzak açıklıkta kanıtlanamadığını da belirtmiştir. Bu bağlamda Hükümet, başvuranı muayene eden doktorun çalışma izni olmadığı iddiasını sürdürmüştür. Her durumda, başvuranın Emniyet Genel Müdürlüğü'nde en fazla bir saat kalmış olduğunu ve bu süre zarfında avukatının, kendisinin görmek istemediğini belirtmiştir.

41. AİHM, kötü muamele iddialarının uygun delillerle desteklenmesi gerektiğinin tekrar altını çizer (bkz., örneğin, *Tanrıkulu ve diğerleri v. Türkiye* (dec.), no. 45907/99, 22 Ekim 2002). Mahkeme delilleri incelerken genelde “makul şüphenin ötesinde” ispat standardını uygular (bkz., *Avşar v. Türkiye*, no. 25657/94, § 282, AİHM 2001-VII (hülasa)). Ancak bu türden bir ispat, yeterli düzeyde güçlü, açık ve uyumlu çıkarımlar veya aksi ispat edilemeyen fiili karinelerin birlikteliğini izleyebilir (bkz., *İrlanda v. Birleşik Krallık*, 18 Ocak 1978 tarihli karar, § 161, Seri A no. 25). Davaya konu olaylar tamamen ya da büyük bir kısmı itibarıyla yalnızca yetkililerin bilgisi dahilinde olduğundan, gözaltında kendi kontrollerindeki kişiler bağlamında, gözaltı sonrasında gerçekleşen yaralanmalarla ilgili güçlü bir fiili karine ortaya çıkacaktır. Aslında ispat yükünün de, tatminkar ve ikna edici bir açıklama yapacak şekilde yetkililerde olduğu düşünülebilir (bkz., *Salman v. Türkiye* [GC], no. 21986/93, § 100, AİHM 2000-VII).

42. Bu bağlamda, herhangi bir kişinin gözaltına alındığında sağlıklı olup, salıverildiğinde yaralanmış olduğu tespit edilirse, bu yaralanmaların nasıl gerçekleştiği konusuna makul bir açıklama getirmek ve Sözleşme'nin 3. maddesinde

belirtilen açık hususun kapsamında yer aldığı şekliyle, bu iddiaların özellikle doktor raporu ile desteklenmiş olması halinde, mağdurun iddialarındaki şüpheleri ortadan kaldıracak delilleri sunmak, Devlet'in yükümlülüğündedir (bkz., *Tomasi v. Fransa*, 27 Ağustos 1992 tarihli karar, §§ 108-111, Seri A no. 241-A; *Ribitsch v. Avusturya*, 4 Aralık 1995 tarihli karar, § 34, Seri A no. 336; *Aksoy v. Türkiye*, 18 Aralık 1996 tarihli karar, § 62, Hükümler ve Kararlar Raporları 1996-VI ve *Selmouni v. Fransa* [GC], no. 25803/94, [GC], § 87, AİHM 1999-V).

43. Somut davada, AİHM, başvuranın 30 Ağustos 1999 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü'nden salıverilmesinin ardından, vücudundaki yaralanmalarla ilgili doktor raporu aldığını ve daha sonra bu raporun içeriğinden ziyade geçerliliğinin, Ankara Asliye Ceza Mahkemesi'nin iki farklı dairesi ve Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu nezdinde ihtilaflı görüldüğünü kaydetmektedir. Başvurayı resmi belgede sahtecilik yapma suçu iddiasıyla yargılamış olan 21. Asliye Ceza Mahkemesi, gerek Jandarma Komutanlığı'nın bilirkişi raporu, gerekse ilgili doktorun ifadeleri temelinde, doktor raporunun gerçeğe uygunluğunu teyit ederek, başvurayı bu suçtan beraat ettirmiştir. Ancak aynı doktor, 19. Asliye Ceza Mahkemesi huzurunda daha önceki ifadelerini geri almıştır. Bu süre zarfında Jandarma Komutanlığı, daha önceki tespitlerinin aksine yeni bir bilirkişi raporu düzenlemiştir. Sonuç olarak yerel mahkeme, doktor raporunun geçersiz olduğu sonucuna vararak, kötü muamele ile suçlanan iki polis memurunu beraat ettirmiştir. Buna rağmen AİHM, 19. Asliye Ceza Mahkemesi'nin, raporun içeriğine dair hiçbir hususa işaret etmemiş olduğunu ve bu raporu yalnızca Türkiye'de çalışma izni bulunmayan bir doktor tarafından düzenlemiş olduğu gerekçesi ile geçersiz kabul ettiğini dikkate almaktadır.

44. Söz konusu doktor raporuna göre, sert bir nesneden kaynaklanan darbeler nedeniyle başvuranın vücudunun çeşitli kısımlarında, çok sayıda ödem ve çürük ve dişlere uygulanan baskı sonucu, ağız boşluğunda kesikler bulunmaktadır (bkz. yukarıdaki paragraf 9). Hükümet bu tespitlere itiraz etmemiştir. Ayrıca, rapor üzerinde başvuran tarafından sahtecilik yapıldığını da ileri sürmemiştir.

45. AİHM, doktor raporundaki yukarıda belirtilen tespitlerin en azından başvuranın dövülmüş olduğu yönündeki iddiaları ile uyumlu olduğuna kanaat getirmektedir. Somut olayın koşulları dahilinde, başvuranın yaralanmalarının sebebine ilişkin olarak Hükümet'ten akla yatkın bir açıklama gelmediğini dikkate alan AİHM, söz konusu yaralanmaların Hükümet'in sorumluluk taşıdığı kötü muamelenin bir sonucu olduğunu tespit etmektedir.

46. Sözleşmenin 3. maddesinin esas bakımından ihlal edildiği düşünülmektedir.

2. 3. Maddenin usulü hakkında

47. Hükümet, doktor raporları, tanık ifadeleri ve şüphelinin ifadelerinin iki polis görevlisinin yargılaması sırasında değerlendirildiğinden hacetle, başvuranın kötü muamele iddiaları ile ilgili olarak yerel yetkililer tarafından etkili bir soruşturma yürütülmüş olduğunu ileri sürmüştür. Ayrıca, zamanaşımı gerekçesiyle davanın düşürülmesinin, Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı olmadığını iddia etmiştir.

48. AİHM, bireyin, 3. madde ihlal edilerek polis tarafından ciddi bir şekilde kötü muamele görmüş olduğu yönünde tartışmaya açık bir iddiada bulunması halinde, Sözleşme'nin 1. maddesi uyarınca "Sözleşmede (...) açıklanan hak ve özgürlükleri, kendi yetki alanları içinde bulunan herkese tanır" şeklinde ifadede bulunan Devlet'in genel ödevi bağlamında okunduğu zaman, bu hüküm etkili resmi bir soruşturma yapılması zorunluluğunu zımnen gerektirmektedir. Bu durumda yapılan soruşturma, sorumlu olan kişileri tespit etme ve cezalandırma niteliğine haiz olmalıdır (bkz., örneğin, *Assenov ve Diğerleri v. Bulgaristan*, 28 Ekim 1998, § § 101-102, *Karar ve Hükümlerin Derlemesi* 1998-VIII). AİHM'in içtihatlarında belirtilen asgari etkililik standartları aynı zamanda, soruşturmanın bağımsız ve tarafsız olması ve kamuya açık olması ve yetkili makamların örnek teşkil edecek bir titizlik ve ivedilikle hareket etmeleri gerektiğini içermektedir (bkz., diğerleri ile birlikte, *Çelik ve İmret v. Türkiye*, no. 44093/98, § 55, 26 Ekim 2004 ve *Hürriyet Yılmaz v. Türkiye*, no. 17721/02, § 46, 5 Haziran 2007).

49. Mevcut davanın olay ve bulguları tekrar dikkate alındığında AİHM, başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmanın, Ankara cumhuriyet savcısı tarafından, başvuranın bu yöndeki suç duyurusunun hemen ardından başlatılmış olduğunu kaydetmektedir. Buna rağmen, başvuranın özel bir klinikten aldığı doktor raporunun geçerliliği bağlamındaki belirsizliğin bir sonucu olarak, cumhuriyet savcısı tarafından ilgili polis memurları hakkındaki iddianamenin düzenlenmesi dört yıl sürmüştür. İki polis memuruna yönelik gerek disiplin soruşturması gerekse ceza yargılaması sonucunda, yukarıda bahsi geçen doktor raporunun geçersiz olduğu tespit edilmiştir. İki polis görevlisi hakkında herhangi bir disiplin cezası uygulanmamış ve dosya Emniyet Müdürlüğü tarafından zamanaşımı

şımı gerekçesi ile düşürülmüştür. Bu esnada yerel mahkeme, görevlileri kişiyi hürriyetinden yoksun bırakmaktan suçlu bulmuş ve kötü muameleden beraat ettirmiştir. Nihayetinde, dava konusu fiilin üzerinden yedi yıl ve altı ay geçtikten sonra, görevliler aleyhindeki dava, kovuşturmanın zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle, Yargıtay tarafından düşürülmüştür.

50. AİHM, iki polis memuru hakkındaki iddianamenin hazırlanmasından önce geçen dört yıllık sürenin, başvuranın kötü muamele iddialarına yönelik olarak ilgili yetkililer tarafından ivedilikle etkili bir soruşturma yürütülmemiş olduğunu, açıkça gösterdiğini tespit etmektedir. Ayrıca, başvuran tarafından alınan doktor raporunun geçerliliği hususundaki ihtilafın, rapordaki tespitlerin esas niteliği ile ilgili olmayan bir durum nedeniyle, diğer bir deyişle raporu düzenleyen doktorun gerekli izne sahip olup olmamasının, usulün azımsanmayacak bir sürede geciktirilmesi için, tek başına bir gerekçe olmadığını kaydetmektedir.

51. Bu çerçevede AİHM, iddia edilen kötü muamele filline ilişkin titiz bir soruşturma yürütmeyen yerel yetkililerin, başvuranın vücudundaki yaralanmanın olası nedenlerini ve kendileri hakkındaki gerek ceza gerekse disiplin soruşturması sırasında suçlanan polis memurlarının sorumluluğu olabileceği konusunu, değerlendirmediklerini tespit etmektedir.

52. Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde AİHM, başvuranın polis nezaretinde kanuni şartlara riayet edilmeyerek tutulduğu süre zarfında kötü muamele gördüğü yönündeki iddiasının, yerel yetkililer tarafından 3. madde hükümlerince etkili bir şekilde soruşturulmadığına karar vermektedir.

53. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 3. maddesi usul bakımından ihlal edilmiştir.

II. SÖZLEŞMENİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

54. Başvuran herhangi bir adil tazmin talebinde bulunmamıştır. Dolayısıyla AİHM, başvurana bu çerçevede herhangi bir tutar ödenmesi gerekmediğine karar verir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM OYBİRLİĞİ İLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğunu *beyan eder*;

2. Sözleşme'nin 3. maddesinin gerek maddi unsurlar gerekse usul çerçevesinde ihlal edildiğine *karar verir*.

İşbu karar İngilizce dilinde tanzim edilmiş ve AIHM İktüzüğünün 77. Maddesinin 2. ve 3. Paragrafları uyarınca 26 Haziran 2012 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Françoise Elens-Passos
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Françoise Tulkens
Başkan

*Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından Türkçeye tercüme edilmiş olup, gayri resmi tercümedir.